

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ VI

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΛΙΣΤΕΣ

ΜΕΡΟΣ I

ΛΙΣΤΕΣ

Η λίστα είναι μια πολύ χρήσιμη δομή δεδομένων για προγραμματισμό σε Prolog. Μια λίστα είναι ουσιαστικά ένας δυναμικός μονοδιάστατος πίνακας με στοιχεία : αριθμούς, σύμβολα, σύνθετους όρους ή και άλλες λίστες.

Η κενή λίστα συμβολίζεται με : [].

Η λίστα είναι μια δομή με δύο όρους :

- Την κεφαλή (head) που είναι το πρώτο στοιχείο της λίστας και
- Την ουρά (tail) που είναι το υπόλοιπο τμήμα της λίστας

Μία λίστα που περιέχει στοιχεία απεικονίζεται για παράδειγμα ως εξής : [physics,8,maths,9] όπου τα στοιχεία χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα.

Μια λίστα μπορεί να ενοποιηθεί με μια μεταβλητή π.χ.

$X = [physics,8,maths,9]$

Τις περισσότερες φορές θέλουμε να χειριστούμε τα στοιχεία της λίστας ένα-ένα. Σ' αυτή την περίπτωση μπορούμε να ενοποιήσουμε μια μεταβλητή με το πρώτο στοιχείο της λίστας (κεφαλή) και μια άλλη μεταβλητή με τα υπόλοιπα στοιχεία της λίστας (ουρά). Έτσι η προσπάθεια ταυτοποίησης :

$[X|Y] = [physics,8,maths,9]$ μας δίνει $X=physics$ και $Y=[8,maths,9]$

Η μεταβλητή X μπορεί να έχει οποιαδήποτε μορφή. Η Y πρέπει να είναι αποκλειστικά λίστα. Ο τελεστής " | " αποτελεί ειδική αναπαράσταση, που δείχνει άμεσα την κεφαλή και την ουρά μιας λίστας.

ΜΕΡΟΣ II

ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΛΙΣΤΩΝ

Η σχέση **member(X,Y)** είναι αληθής, όταν το X είναι στοιχείο της λίστας Y.

$member(X,[X|_]).$

$member(X,[_|Z]):-member(X,Z).$

Το νόημα του παραπάνω προγράμματος είναι : «Το X είναι μέλος μιας λίστας αν είναι η κεφαλή της λίστας ή αν είναι μέλος της ουράς της λίστας»

Η σχέση **append(L1,L2,L3)** είναι αληθής, όταν η L3 είναι η λίστα που προκύπτει από τη συνένωση των λιστών L1 και L2.

$append([],L,L).$

$append([X|L1],L2,[X|L3]):-append(L1,L2,L3).$

Η δομή του παραπάνω προγράμματος είναι παρόμοια με αυτή του προγράμματος για τον ορισμό της σχέσης plus.

Η σχέση **reverse(X,Y)** ορίζεται σαν συνάρτηση της *append*. Είναι αληθής, όταν η λίστα Y είναι η αντίστροφη της λίστας X

```
reverse([],[]).  
reverse([X|Xs],Ys):-reverse(Xs,Rs), append(Rs, [X], Ys).
```

Το νόημα του παραπάνω προγράμματος είναι : «*Η αντίστροφη της κενής λίστας είναι η κενή λίστα. Η αντίστροφη μη κενής λίστας μπορεί να παραχθεί αντιστρέφοντας την ουρά της και προσκολλώντας στο τέλος της αντιστραμμένης ουράς την κεφαλή της αρχικής λίστας*».

Η σχέση **sumlist(L,Sum)** υπολογίζει το Sum αθροίζοντας τα στοιχεία της λίστας L.

```
sumlist([],0).  
sumlist([X|L],Sum) :- sumlist(L,TempSum), Sum is TempSum+X.
```

Η σχέση **last(X,Y)** επιστρέφει σαν Y το τελευταίο στοιχείο της λίστας X.

```
last([X],X).  
last([_|L1],X) :- last(L1,X).
```

Το νόημα του παραπάνω προγράμματος είναι : «*Για να είναι ένα στοιχείο, το τελευταίο μιας λίστας θα πρέπει είτε να είναι το μοναδικό στοιχείο της λίστας, είτε να είναι το τελευταίο στοιχείο της ουράς της*».

Η σχέση **delete(X,L1,L2)** , όπου η λίστα L2 προκύπτει από την L1 αφού έχουν διαγραφεί όλες οι εμφανίσεις του X.

```
delete(_X,[],[]).  
delete(X,[X|L],L2) :- delete(X,L,L2).  
delete(X,[X1|T1],[X1|T2]) :- X\=X1, delete(X,T1,T2).
```

Η σχέση **suffix(X,Y)** είναι αληθής, όταν το X είναι το τελευταίο τμήμα (επίθεμα) της λίστας Y.

```
suffix(L,L).  
suffix(L,[H|T]) :- suffix(L,T).
```

Ξαναορίζουμε τη σχέση member χρησιμοποιώντας τη σχέση append:

```
member1(X,L) :- append(L1, X|L2,L).
```

Η σχέση **add(X,L1,L2)** είναι αληθής όταν η λίστα L2 προκύπτει από την L1 με την προσθήκη του X.

add(X,L,[X|L]).

Χρησιμοποιήστε την **trace** για να ελέγξετε την λειτουργία των παραπάνω σχέσεων αφού ολοκληρώσετε τις παρακάτω ασκήσεις.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα **exercise6.pl** που θα βρείτε έτοιμο στην διαδρομή: http://iiwm.teikav.edu.gr/digital_lessons/ στο μάθημα Λογική και Λογικός Προγραμματισμός – Ενότητα 6 απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα :

A. Εστω η σχέση:

sumlist([],0).

sumlist([X|L],Sum) :- sumlist(L,TempSum), Sum is TempSum+X.

Διατυπώστε την ερώτηση: **sumlist([1,2,3], X)** χρησιμοποιώντας την **trace** για να κατανοήσετε τη λειτουργία του παραπάνω κανόνα.

B. Ποια θα πρέπει να είναι η ερώτηση που θα κάνετε στην Prolog για να σας απαντήσει αν το x είναι μέλος της λίστας [1,x,45,α,X]; Τι θα σας απαντήσει η Prolog; Γιατί;

Γ. Εστω η ερώτηση **member([2006, hellas], X)**. Τι εμφανίζει σαν αποτέλεσμα και γιατί;

Δ. Ποια είναι τη σημασία του παρακάτω κανόνα; Διατυπώστε δύο ερωτήσεις: μία που να επιστρέφει true και μία που να επιστρέφει false (χρησιμοποιήστε την εντολή **trace** για την κατανόηση του κανόνα).

subset([],_).

subset([X | R], L):-member(X,L),subset(R,L).

Ε. Ποια θα πρέπει να είναι η ερώτηση που θα κάνετε στην Prolog για να σας εμφανίσει ποια λίστα πρέπει να συνενώσετε με την λίστα [physics,6,maths,11] για να σας δώσουν τη λίστα [chemistry,7,greek,10,physics,6,maths,11].

ΣΤ. Ποια θα πρέπει να είναι η ερώτηση που θα κάνετε στην Prolog για να σας εμφανίσει ποια είναι η αντίστροφη της λίστας `[chemistry,7,greek,10,physics,6,maths,11]`.

Ζ. Έστω η σχέση:

`last1(X,[X]).`

`last1(X,[_|L1]):-last1(X,L1).`

Χρησιμοποιώντας την εντολή `trace`, να διατυπώσετε την ερώτηση

`last1(X, [2,3])`. Τι ακριβώς κάνει η `last1(X,Y)`.

Η. Δημιουργήστε την σχέση `front(X,Y)` η οποία είναι αληθής, όταν το `X` είναι το πρώτο στοιχείο της λίστας `Y`.

ΜΕΡΟΣ III

ΛΙΣΤΕΣ ΩΣ ΣΥΝΘΕΤΟΙ ΟΡΟΙ

Οι λίστες στην Prolog μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι σύνθετοι όροι τάξης 2, όπου το πρώτο όρισμα είναι η κεφαλή της λίστας και το δεύτερο η ουρά της (σε μορφή λίστας). Ως συναρτησιακό σύμβολο χρησιμοποιείται η τελεία “.”. Έτσι ισχύουν οι παρακάτω ισοδυναμίες :

`[α,β] = .(α,.(β,[]))`

`[1] = .(1,[])`

`[3,7,16] = .(3,.(7,.(16,[])))`

`[[2],g] = .(.(2,[]),.(g,[]))`

Ουσιαστικά, δηλαδή, η αναπαράσταση με αγκύλες είναι για την ευκολία του προγραμματιστή και την αναγνωσιμότητα των προγραμμάτων.

Ασκήσεις για εξάσκηση πάνω στην ύλη του εργαστηρίου

1. Να ορισθεί το κατηγορημα `not_member(X,L)`, το οποίο θα αληθεύει όταν το στοιχείο `X` δεν περιέχεται στη λίστα `L`.

2. Να ορισθεί το κατηγορημα `length_list /2`, το οποίο έχει ως πρώτο όρισμα τη λίστα και ως δεύτερο θα επιστρέφει το μήκος της.

3. Να ορισθεί το κατηγορημα $\text{adjacent}(X, Y, L)$ έτσι ώστε να επιστρέφει `true` αν τα X , Y είναι γειτονικά στη λίστα L , και `false` σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση.